

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslowakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

EVROPSKÉ LISTY: Vychází každé pondělí • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publication, Inc. • Vedoucí redaktor: Josef Martinek
Evropský redaktor: Václav Hora • Adresa redakce:
FK, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

EVROPSKÉ LISTY: Erscheint jeden Montag • Herausgeber: Universum
Sokol Publ. Inc. • Chefredakteur: Josef Martinek • Redakteur für
Europa: Václav Hora • Anschrift der Redaktion:
FK, D-6, Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 27. OKTOBER 1975 • FK, D-6 FRANKFURT/M. 70, POSTFACH 70 0254 • Nr. 43.

Český Kudírka v Kanadě

Druhého července 1974 český námořník Jan Morčinek skočil v quebeckém Port Cartier z lodi, doplaval na břeh a požádal o politický azyl. Jeho žádost byla zamítnuta v první instanci Výšetřovací výborem imigračního úřadu, potom Federálním odvolacím soudem. Nyní — počátkem listopadu bude případ Jana Morčinka projednávat kanadský Nejvyšší soud. Co se stalo? Hodlá Kanada, člen svobodného světa, vrátit mladého člověka do rukou komunistů? Jestliže ano, — bude v Československu Jan Morčinek odsouzen k nejméně patnáctiletému žaláři, následovanému, přičižli ho, nezavídaným existenci jeho samého, jeho dětí, — bude-li mít nějaké — jeho příbuzných ...

Morčinkův otec upadl v dnešní režim v nemilost jako podporovatel Dubčekových reformních snah. Z podnikového ekonomy (zarod Milas) byl přetvářen do "funkce" skladníka. Mladý Jan (narodil se devátého srpna 1950 v Praze) měl na své poslední plavbě ukončené konflikty s kapitánem lodi. Když u něho byl objeven *Time* a jiné anglické a americké tiskoviny, bylo mu sděleno (také proto, že místo politického školení ve vojenských cvičích na lodi se učil anglicky), že v blízkém přístavu "spřátelené" (t. j. komunistické) země bude vysazen na břeh a uvězněn. Bylo vlastně jen přirozené, že Jan Morčinek zrotil exil.

Bude Jan Morčinek deportován? Může se něco takového stát v Kanadě? Nikdo — kromě původního imigračního úředníka, s Morčinkem nemluvil. Nikdo se ho neptal, jaký by byl jeho život po deportaci, jaký vůbec je život v dnešním Československu. A přece říká zákon, že je vždy třeba vyslechnout obě strany ... Když byl Morčinek slavný sportovec, slavný hudebník, slavná osobnost, jistě by mu byl status emigranta udělen. Příklady toho jsou mnohé, ve všech západních zemích včetně Kanady ... Musí Jan Morčinek trpět jen proto, že jeho jméno nic neoznámí? Že jde jen o prostého námořníka? Podívejme se na právní stránku celého případu. Imigrační odvolací výbor zamítl Morčinkovu žádost na základě toho, že, dle názoru dotyčného výboru, námořnickova žádost nesplňuje potřebné požadavky. Žádá-li by se, že otázka je právně napadnutelná. Jenomže, domněl, i v minulosti Federální odvolací soud odmítl vrátit nebo rezidovat rozhodnutí o této otázce. Jediná instance, která může nyní zasáhnout, je Nejvyšší soud. Jestliže však ten potvrdí, že Federální soud opatření imigračního zákona o emigrantech interpretoval správně, může být imigrační zákon změněn jen parlamentem. Příští parlamentní zasedání má mít na programu revizi imigračního zákona. Pro českého Kudírku Jana Morčinka může však být už pozdě.

Zákon by tu neměl mít vyšší platnost než lidskost. Spravedlnost by měla naklonit míšku svých prosulých vah ve prospěch svobody pro mladého člověka, který se rozhodl nežít v komunistu. Co můžeme my, krajané a exulanti udělat pro Jana Morčinka?

Jednak můžeme psát představitelům Československého národního sdružení v Kanadě, 740 Spadina Ave., Toronto, Ont. M5S 2J2 nebo se o bližší informace či instrukce telefonicky spojit s jeho představiteli: Dr. V. Zicha (Montreal) 288-9616, Ota Hora (Ottawa) 733-3949, Dr. Crachovec (Toronto) 444-1303.

Čas krapí — uchráňejme. Budoucnost Jana Morčinka je v sázce ...

28. říjen 1940. Anglie. President Dr. E. Beneš na improvizované tribuně při přehlídce čs. vojenské jednotky v Cholmondeley. Ve stejné době Sovětský svaz (prý ochotný přijít nám v roce 1938 na pomoc) uznal anexi Československa a uzavřel čs. vyslanectví v Moskvě. V téže době komunisté rozvraceli i čs. armádu v zahraničí, aby "nebojovala proti německému dělníkovi v uniformě". V téže době platili za myšlenku republiky na anglickém nebi naši letci. Z archivu Spisovatele JANA BENEŠE

UPLYNULO 57 LET ...

28. října 1975 má Československá republika opět narozeniny. Letos už tedy sedmapadesáté. Slušný věk, zvláště uvážíme-li, že ne všechna ta leta byla a jsou právě šťastná. Slušný věk, zvláště uvážíme-li, že ne všichni se k myšlence republiky hlásili stejně intenzivně. Dokázala-li i přesto přežít, cosi na té myšlence zřejmě musilo být.

Letos je v Československu 28. říjen už docela popřen. Nejen jako den nezávislosti, ale dokonce už se nebude vzpomínat ani *Dne znárodnění*. Zůstalo jen na lidech, zda si vzpomenou či nikoli. Jistě vzpomenou. Tak jako vzpomínali čeští studenti v Praze 28. října 1939. Byl postřelen a zemřel Jan Opletal.

Tak jako vzpomínali Češi a Slováci v koncentráku Miranda de Ebru ve Španělsku a v lágrech kolem Archangelsku v Rusku, roku 1940. Tak jako vzpomínali jiní vojáci republiky už ne ve vězeních německého spojence Španělska, či německého spojence Sovětského svazu, všude po světě.

Třebaže republika po dobu války existovala jen ve svých vojácích a politikách v zahraničí, mohla právě proto, a proto, že nepřestala existovat v myslích svých občanů, vstát roku 1945 z mrtvých.

28. října 1944 útočila čs. jednotka u Dunkirku. Padlo na 65 jejich příslušníků, vláda dnešního Československa dodnes nepovolila umístit na Hostýně pamětní desku na jejich počest. Na počest těch, kteří platili za myšlenku republiky vlastní krví.

28. října 1975 budou v mnohých městech Spojených států, Kanady, ale i Austrálie a Jižní Afriky vztyčeny československé vlajky. K uctění dne vzniku samostatného Československa, k uctění památky těch, kteří pod stejným symbolem republiky bojovali a umírali. K uctění dne, kterého se nesmí a nebude úředně vzpomínat v nesamostatném Československu, protože připomínat nezávislost a to, že historie Československa nezačíná ani nekončí s historií Komun. strany Československa je momentálně hřích.

Vlajka není jen kus obarvené látky a 28. říjen není jen jedním ze dnů v roce. Je to den, kdy se má vzpomínat nejen toho co bylo, ale kdy se máme každý sám sebe ptát zda jsme učinili dost pro to, co bude.

OSLAVY 28. ŘÍJNA

V sobotu dne 25. října 1975 v 7 hod. večer v Sokolovně. 420 vých. 71 ulice na Manhattanu. Vyzýváme československou krajskou obec k hojně účasti!

O ČESKOSLOVENSKU

Všestranné problémy Co se stalo?

Hospodářské vztahy ČSSR k nekomunistickým zemím jsou plně problémů, říkáže o nich tisk nemluví. Konkrétně z nedávna: v Praze byl oficiálně iránský ministerský předseda Hoveyda a sdělovací prostředky sdělily "o ještě širším uplatnění čs. průmyslu při rozvoji mnoha úseků iránského hospodářství". Ale zapomněly poukázat na skutečnost, že Československo bude muset platit mnohem většími hospodářskými hodnotami — ať už v podobě průmyslového zboží nebo technických služeb za stejné množství nafty, kterou Irán platí prakticky za veškerý svůj dovoz z Československa.

Nová pravidla

silničního provozu vstoupí v platnost v Československu prvním lednem příštího roku. Z řady novinek alespoň některé: hranice dovolené rychlosti v obci se zvyšuje z dosavadních 50-ti na 60 km v hodině. Současně se upouští od jednotného stanovení maximální rychlosti vozidel. Řidiči musejí dodržovat hranici rychlosti, která je určena na základě jedné z letošních vyhlášek. Předpokládá se, že rychlost omezí dopravní značky jen na těch úsecích silnic, kde je to pro bezpečnost provozu nutné. Nová vyhláška umožňuje zakázat stání těžkých vozidel v obcích. Zakazuje také zbytečné ponechávání motoru vozidla v chodu. Od dubna do září nebudou smět těžká nebo pomalá vozidla užívat o víkendů silnice první třídy a dálnkové silnice pro mezinárodní provoz. V Československu připadá v současné době jednomotorové vozidlo na 4 lidi, jeden osobní vůz na deset lidí.

Na novém místě

Skoro o kilometr se pomaloučku, ale bezpečně přesunul historický mostecký kostel, jehož dosavadní mnohastaleté "sídlíště" muselo ustoupit dolům. Posunování provedli pracovníci podniku Transferra a průměrná rychlost "jizdy" kostela činila dvaapůl až tři centimetry za minutu.

Jednání o muzeích

V Zemplinském muzeu v Michalovicích proběhlo čtyřdenní zasedání mezinárodního výboru pro muzea, vědu a techniku — ICOM, který je institucí UNESCO. Jednání se účastnilo přes 30 delegátů z Evropy, USA a Indie.

Zabloudili?

Přebíráme z Rudého práva bez komentáře, protože zatím nejsou známy další podrobnosti: Dne 17. října v noci, v prostoru Klatov narušila čs. státní hranici tříčlenná skupina příslušníků armády Spoj. států amerických. Byli ozbrojeni početnými zbraněmi a měli vysílačku. Na území ČSSR byli zadrženi a odzbrojeni hlídkou Pohraniční stráže. Po přešetření okolností celé události byli předáni úřadům NSR.

Tricet let po válce

je v ČSSR bytová situace stále tak zlá, že šmelinaření s byty, podplácení a podvody jsou tu na denním pořádku. V Praze byla zatčena a je souzena úřednice bytového družstva, která během pěti let podvodně vylákala sliby, váním přednostního místa v pořadníku a ponecháváním si záloh na zakoupení družstevních bytů půlručního miliónu korun. Pozoruhodné také je, že mohla svoje finanční machinace provádět tak dlouho.

Na předvánoční trh

Žačal výlov jihočeského velíkána — rybníka Bezdrav. Jeho výměra 520 ha zadržovala šest milionů kubiků vody, proto se s jeho vypouštěním začalo už před měsícem. Výlov potrvá asi pět dní a v sítiích uvezne nejméně 3,5 tisíce centů kaprů, linů, štik, candátů a dalších druhů sladkovodních ryb, které obchází předvánoční trh průmyslových center republiky.

Úspěchy mimů

Na dublinském divadelním festivalu v Irsku získal velký úspěch soubor pražského Divadla na zábradlí, který tu uvedl Hry beze slov a Lásky od Ladislava Fialky. Soubor teď vystupuje na Islandu.

Výměna ratifikačních listin

ke smlouvě mezi ČSSR a Švýcarskem proběhla onedny v Praze. Týká se ochrany údajů o původu, označení původu a jiných zeměpisných označení. Smlouva, která byla podepsána v Bernu v roce 1973 navazuje na dlouhodobou obchodní výměnu ČSSR-Švýcarská konfederace. Dokument chrání na 200 druhů rozhodujících česko-

Navenek a doma

Onedny promluvil v OSN ministr zahraničí Bohuslav Chňoupek. Výjádřil uspokojení nad tím, že v současné době má ČSSR prakticky se všemi zeměmi evropského kontinentu — jak řekl — normální, věcné a konstruktivní vztahy. Poukázal, v této souvislosti, na pozitivní změny na mezinárodní, bilaterální úrovni. Je jisté škoda, že s tím, co povedl ministr zahraničí se sotva může ztožňovat řadový občan. Možnosti jeho vztahů k občanům všech zemí západní části evropského kontinentu zůstaly nadále nenormální. Jak vyplynulo ze statistických údajů,

ŠALGOVIČ VRAHEM KAPITÁNA NÁLEPKY?

Novopečený člen předsednictva Komunistické strany Slovenska a předseda i poslanec SNR Viliam Šalgovič je prý vrahem oslavovaného hrdiny kapitána Nálepky. Jak známo z učebnic i filmů kapitán Nálepka, povoláním učitel, přeběhl ze slovenské armády za 2. světové války na stranu Sovětů (stejně jako Šalgovič). Zde však nezahynul v boji, jak se zdůrazňuje, ale byl ve sporu o ruské děvice zastřelen Šalgovičem. O této události prý podal zprávu bývalý ministr obrany Slovenského státu Čatloš, kterého Sověti odveklí do Moskvy — jak referuje slovenský měsíčník Horizont (Currych-Mn chov). Pokud by se zpráva mohla potvrdit, (Čatlošovo písemné svědectví má být někde schováno), vysvětlilo by se mnohé z Šalgovičovy kariéry — jeho příslušnost ke KGB v hodnosti plukovníka, rezort Státní bezpečnosti v ministerstvu vnitra za Duběčka, hlavní kolaborantská opora Sovětů v srpnové okupaci i dnešní rychlá kariéra. Lidé, kteří mají nějaký "škratoup" jsou nejposlušnějšími světskými pomocníky. V případě odmítnutí spolupráce končí kariéra neslavně, vzpomínáme československých politiků procesů padesátých let, kdy např. hrálo svou roli údajné zavraždění Švermy za Slovenského národního povstání.

slovenských výrobků a zboží proti zneužití jejich výrobního označení na švýcarském trhu.

jú, které nedávno uveřejnil čs. tisk, cestovalo v uplynulém roce skoro 95 procent všech československých turistů do socialistických zemí a jen 5 procent jnam a to ještě — jak známo — hlavně v kolektivních zájezdech a za doprovodu všemožných hlídačů. Jsou tedy pro československého občana naše sousední Rakousko nebo Bavorsko pořád země jaksi velmi a velmi vzdálené, kam se jen tak nemůže. Je jisté problematické, do jaké míry se může ministr zahraničí oprávněně chválit normalisací vztahů k jiným z mim, když se tato normalisace nevztahuje na řadové občany.

V jiné části své řeči projevil Bohuslav Chňoupek názor, že by třicetě Valné shromáždění Spojených národů mělo přispět — pak řekl — i k odstranění jednoho z anachronismů "studené války" a zasadit se, aby byla urychleně stažena všechna cizí vojska, která dosud setrvávají: "nezákonně pod vlajkou Organizace Spojených národů v jižní části korejského poloostrova." Podivná starost zahraničního ministra státu, jako je Československo. Do Koreje přišly jednotky Spojených národů z rozhodnutí Bezpečnostní rady Spojených národů. Z čeho rozhodnutí

přišly cizí jednotky do země, jejímž je Chňoupek ministrem — jednotky, které tam do dnešního dne setrvávají? Že by měl být aktuální jejich odchod, o tom Chňoupek nemluví. Naopak — jak řekl — s trvalou vděčností vzpomíná na osvobození sovětskou armádou, které prý umožnilo československému lidu budovat skutečný samostatný stát. Do třetice: jisté podivné se vyjímá, jestliže v úloze advokáta zásad Spojených národů vystupuje právě Bohumil Chňoupek. Jen heslovitě a namátkou vzpomínáme v této souvislosti třeba ustanovení článku 13., o svobodě pohybu, podle něhož má každý právo právo odejít z každé země, i své vlastní anebo se tam vrátit. Nebo článku 18, jehož ustanovení se týká svobody mínění svědomí a náboženství. Světová veřejnost má k dispozici dopis Ludvíka Vaculíka generálnímu tajemníkovi OSN Waldeheimovi. Je škoda, že československý režim horuje sice na veřejném fóru pro význam OSN v boji za světový mír a bezpečnost na základě přísného respektování cílů a zásad Charty — avšak zřejmě ztrácí podstatnou část respektu k těmto cílům tam, kde jde o základní svobody — bezpečnost a mír vlastních občanů.

Sdělení redakce a administrace

Vzhledem k lepšímu zabezpečení dodávání Amerických listů rozhodlo se vydavatelství v New Yorku přenést evropskou redakci a expedici AL do Frankfurtu nad Mohanem. V budoucnosti budou AL vycházet pod novým názvem EL — Evropské listy jako evropská mutace Amerických listů. Všechny korespondence v Evropě a také platby za EL je možno okamžitě přerádit na níže uvedenou poštovní schránku a konta.

Nová evropská adresa: FK. D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254. Platit můžete:

- bankovním převodem v Německu nebo z ciziny na adresu: Frankfurter Kurier, Konto Nr. 64 00 220, Commerzbank, 6 Frankfurt/M. 90, Gräfr. 85, Připíšte účel platby: EL.
 - červenou poštovní poukázku (z ciziny mezinárodní) na adresu: FK. 6 Flm 70, Postfach 70 0254 s udáním poštovního šekového konta, tedy: Postcheckkonto 3281 90 — 608, Postcheckamt Frankfurt.
 - v Německé spolkové republice lze též platit zelenou složenkou "Zahlkarte" (čistou obdržíte zdarma na každém pošt. úřadě) a vyplníte ve všech dílech; nezapomeňte účel platby: EL na číslo Postcheckkonta 3281 90-608, Postcheckamt Frankfurt/M. a adresu FK. 6 Flm 70, Postfach 70 0254.
 - ve Švýcarsku můžete zatím platit odesláním poštovní poukázky na konto 80 — 898 s udáním "Z. G. Americké listy"
 - převodem z banky na: Schweizerischer Bankverein, Fil. Obestrass, 8033 Zürich s poznámkou "Z. G. Americké listy P5-622 890".
- Roční předplatné (52 čísel) činí v Německé spolkové republice DM 46, pololetně DM 23, čtvrtletně DM 11.50
ve Švýcarsku ročně SFr. 50.00, pololetně SFr. 25.00, čtvrtletně SFr. 13.00
v jiných zemích v příslušném přepočtu v jiné měně

ZA JÍMATE SE O DENI V ČESKOSLOVENSKU? ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné "totožné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly bodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je holavým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rance mezinárodního dění, informace lecky unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenáři Amerických Listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu: EVROPSKÉ LISTY.

FK. D-6, Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254
Přihlašte se za odběratele "Evropských Listů" a předplatné zaplatíte poštovní složenkou (celoročně, pololetně, čtvrtletně. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo přepočít v jiné měně. Předplatné je možno uhradit i šekem nebo money order.

Jméno:
Adresa:

Americké listy/Evropské listy EL. Vydává a tiskne Universum Sokol Publication, Inc., 233 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861, U.S.A. • Vedoucí redaktor: Josef Marínek. • Redakční pobočka v Evropě: Evropské listy EL, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254, Bundesrepublik Deutschland. — Redaktor: Václav Hora. • Vychází každý týden s výjimkou dovolené. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Všechna tisková práva vyhrazena.

Píseň noci 29. října

Viktor Dyk

*Kokardy, jásot, na praporu prapor.
Srdce se v dálku rozletí.*

*Jak je to krásné překonatí zápor
a býti, růsti, stavěti!*

*Leč, všichni vy, jichž srdce pýchou zhrdla,
jež opíjí dne oslava:
Poslyšte výkřik z básníkovy hrdla,
Boj teprve nám nastává!*

*Boj se sebou, se všemi zlými pudy,
se sobectvím jež vede v sráz.
Nezapomeňte na svých otců bludy,
nezapomeňte běsů v nás!*

*Vichřici strašnou ještě slyším skučet,
Chraň, čeho's nabyl, vlastní říš.
Čas není bratři připravovat účet,
ježž rodné zemi předložíš!*

*Ne na svůj zájem, ale na budoucnost
hled' v moři krve prolité.
A nebude-li v srdci čistá vroucnost,
jak uhájíme dobyté?*

*Kokardy, jásot na praporu prapor.
Srdce se až až rozletí.
Jak je to krásné, překonatí zápor
a býti, věsti, stavěti.*

*Leč, všichni vy, jichž srdce náhle zhrdla,
jež opíjí dne oslava:
Poslyšte výkřik z básníkovy hrdla,
Boj teprve nám nastává!*

President Giscard v Moskvě

Francouzský prezident Valéry Giscard d'Estaing byl prvním nejvyšším představitelem západního státu, který jel na oficiální návštěvu do SSSR od helsinské konference. Její svolání, za něž se po řadu let Leonid Brežněv přimlouval, usnadnil právě francouzský prezident. Na reformální schůzce loni v prosinci u Paříže Giscard upustil od dřívějších výhrad a plně podpořil helsinskou konferenci. Jistě se tedy mohl právem domnívat, že právě jemu přísluší, aby si ověřil, do jaké míry jsou sověty ochotny plnit všechny odstavce "Závěrečného aktu". Giscard řekl, že konference otevřela nové perspektivy uvolňování napětí a že by jeho pětidenní návštěva měla poskytnout příležitost prozkoumat tyto vyhlídky. Novými perspektivami rozuměl Giscard odstavce helsinského dokumentu, týkající se volnějšího pohybu lidí, myšlenek a informací.

V posledních týdnech bylo však patrné nové utužení komunistické ideologie jak v Sovětském svazu tak mezi

francouzskými komunisty. Franc. kom. strana se v poslední době nápadně snažila přesvědčit francouzskou veřejnost, že je naprosto nezávislá na sovětské politice, a ostře kritizuje francouzskou vládu, i když tato se snaží zlepšit vztahy k Moskvě. Po určité době chtěli franc. komunisté silněji než dosud zainteresovat gaullisty na tom, co mají obě strany společné: protiamerické citění, obava z německého nebezpečí, udržení národní nezávislosti a snaha zajistit, aby se francouzské instituce nerozplynuly v institucích evropských. Gaullisté na tento tah neodpověděli.

Pro mnoho francouzských politiků zůstává udržení státních hranic, jak se vytvořilo po válce, předpokladem francouzské bezpečnosti. To nevede francouzskou zahraniční politiku k tomu, aby omezovala spolupráci se západním Německem, ale nevede ji ani k tomu, aby podporovala opětné sjednocení Německa. Pokud sověti nezmění svůj zásadní postoj k opětnému sjednocení Německa, spí Francie klidněji. Případně dohody o omezení zbrojení pokládá Paříž za závazné pro Francii jen tehdy, jestliže se podílela na jejich vypracování. Francie nechce, aby její bezpečnost závisela na politice velmocí. Pokud Moskva bude respektovat toto francouzské přání a zdržovat se přímého vměšování do vnitřních záležitostí Francie, bude Paříž ochotna k jakékoli výměně hospodářské a kulturní. Pro presidenta Giscarda je nadále rozhodující, aby se nic nezměnilo na statu quo, potvrzeném v Helsinkách.

K hlavním námětům jeho rozhovorů s Brežněvem patřil tentokrát problém, jak rozšířit spolupráci mezi oběma zsměmi. Jako předchůdci de Gaulle a Pompidou, ani Giscard neuzavřel smlouvu o přátelství, ale podepsal jen dokument, vyjadřující ochotu Francie k častější a širší politické spolupráci. V Moskvě byly za jeho návštěvy podepsány také tři kooperační dohody — o energetice, letectví a cizineckém ruchu.

Je známo, že by sověti mohli dodávat Francii ropu výměnou za francouzské rafinerie a prospektorskou činnost, že sověti uvažují o možnosti vývoje a výroby francouzsko-sovětského letounu, a že Francie pomůže sovětům vyřešit problém přílivu turistů, kteří přijedou do Moskvy v roce 1980 na Olympijské hry.

Pokud jde o výměnu zboží — neuskutečnily se velké naděje na její rozmach, určitě pokrok je nímenně patrný. Obrát obchodu mezi oběma zeměmi za prvních osm měsíců letošního roku se prakticky rovná celoročnímu loňskému obrátu. Hlavní překážkou skutečného rozmachu je tu však vysoký sovětský schodek. Giscard, odborník a bývalý spolupředseda francouzsko-sovětské komise pro obchodní a hospodářskou spolupráci, se nepochybně vynasnaží najít nové cesty k rozšíření obchodu.

Hospodářská rada USA-ČSSR

Představitelé Československé obchodní komory a Obchodní komory USA podepsali v San Franciscu dohodu o spolupráci a o ustavení československo-americké hospodářské rady. Dohoda je oboustranným projevem dobré vůle skončit s dlouhodobou neexistencí normálních vzájemných obchodních styků. Toto jsou slova, která pak pronesl ve Washingtonu prezident Obchodní komory USA k předsedovi čs. Obch. komory L. Černému: "Nemohu vám, jako bývalému starostovi jednoho z nejkrásnějších hlavních měst Evropy předat klíč k Washingtonu. Věřím však, že podpis této dohody bude jiným druhem klíče — že bude nejen klíčem k novým a produktivnějším obchodním stykům, ale i ukazatelem k zlepšeným vztahům našich zemí i na jiných polích... Obchodníci jsou dobrými průkopníky v oblasti snižování napětí mezi národy... Rádi bychom optimismus amerického představitele — pokud jde o ona "jiná pole" sdíleli.

Ferdinand Peroutka: BUDOVÁNÍ STÁTU

se právě expeduje

Objednávám výtisků I. svazku (celkem 5 svazků) díla Ferdinanda Peroutky Budování státu.
Přikládám šek (money order) na dolarů.
Jméno
Adresa
Podpis
Cena jednotlivých svazků \$6.20 včetně pošt.
Cena všech pěti svazků \$26.00 včetně pošt.

V UPOMINKU NA PAMÁTNÝ

28. ŘÍJEN 1918

Občanský Dobročinný Spolek

a

Česká škola v Astorii

29-19 24th AVENUE, ASTORIA, L. I.

VZPOMÍNÁME NA DEN 28. ŘÍJNA 1918,
DEN OSVOBOZENÍ VŠECH ČECHOSLOVÁKŮ.

ČSTREDNI VÝBOR DELNICKÝCH AMERICKÝCH SOKOLŮ A SOKOLIC.

G. MATOUŠ, starosta

M. MATOUŠOVÁ, tajemnice

K. BÁLEK, místostarosta

VZPOMÍNÁME 57. VÝROČÍ

ZALOŽENÍ ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY

Charlotte G. Masaryk Society

NEW YORK, N. Y.

NEZAPOMENEME NIKDY NA DEN 28. ŘÍJNA 1918,

DNE OSVOBOZENÍ VŠECH ČECHOSLOVÁKŮ

Národní rada žen Svobodného

Československa

Betka Papánková,
předsedkyně

L. Drobilková
jednatelka

POTÍŽE SE SETKANÍM

Francouzský deník Le Monde uveřejnil obsáhlý článek o těžkostech, na které narážejí sověti při organizaci mezinárodní konference evropských komunistických stran. Autor článku tvrdí, že otěs, který způsobila ve všech komunistických stranách východu i západu, sovětská okupace Československa v srpnu 1968, je dodnes cítit. Vývoj v samotném sovětském bloku popisuje takto: "... Československé jaro a nepokoje na baltickém pobřeží Polska o dva roky později obnažily křehkost na cko absolutní moci komunistických stran Československa a Polska. V průběhu několika dní, dokonce hodin, ta mocenská struktura, která se zdála být neporazitelná, byla smetena v jednom případě zásahem zahraniční armády, v druhém případě výbuchem lidového hněvu. Ponaučení, které vyvodili z těch událostí jak se zdá mnozí vedoucí komunisté ve východní Evropě je, že se musí především sjednotit se společensko-kulturní strukturou své vlasti a posílit její národní charakter. Následoval tu proces diferenciací a obratu směrem k vlastním zájmům ..."

Deník Le Monde nemá, ovšem, na mysl vývoj v Československu. Poukazuje však na Rumunsko, které zaujímá vlastní, svérázné stanovisko vůči Číně i Střednímu východu a posiluje svoje vztahy k neutralistickým státům —

Mezinárodní přehled

opírající se přitom o vlastní chápání politiky uvolňování ... Maďaři zase, aniž by svoji politice dávali velkou publicitu, pokračují ve svých ekonomických reformách. Poláci se soustředili na urychlenou výstavbu svého hospodářství a neberou přitom velké ohledy na různé ideologické poučky. Je přitom příznačné, že Varšava přenechala iniciativu s organizováním mezinárodní komunistické konference východnímu Berlínu, třebaže ji sama začala připravovat společně s italskými komunisty.

Pokud jde o významné komunistické strany mimo sovětský blok, zejména italskou, španělskou, jugoslávskou a v určitém ohledu i francouzskou, ty považují respekt vůči úplné nezávislosti všech členů mezinárodního komunistického hnutí, vůči jejich právu jít vlastními cestami politickými i hospodářskými v duchu zásad polycentrismu, za samozřejmé. To jsou také zřejmě důvody, proč Moskva a po ní Praha zahájily novou propagační kampaň proti nacionalismu. Útoky proti takzvané buržoazní ideologii, která prý chce rozložit pomocí nacionalismu jednotu komunistického hnutí, jsou jim jen záminkou pro kritiku těch komunistů, kteří se hlásí ke svému národu a neorientují svou politiku jen podle zájmů sovětského nacionalismu.

TURECKO A US. EMBARGO

Poslanecká sněmovna USA schválila zákon, který částečně ruší embargo na zbrojní dodávky Turecku. Hlavní význam tohoto nového vývoje ovšem nespočívá v dodání výzbroje za 185 milionů dolarů, kterou Turecko už dávno objednalo a zaplatilo, jenž se však nemohlo uskutečnit pro zákaz kongresu z ložiskového února. Hlavní význam částečného zákazu vojenských dodávek Turecku je v tom, že tento krok umožňuje obnovení normálních styků Spojených států a Turecka. Tyto vztahy byly kvůli embargu dosti napjaté a Turecko, jak je známo, začalo postupně likvidovat dokonce americké vojenské základny na svém území. Americká sněmovna hlasovala o embargo celkem osmkrát a pokaždé ho znovu potvrdila. K zásadní změně postoje liberální demokratické opozice přispělo poznání, že embargem se nepomůže ani kyperskému problému, ani řeckým bezdomovcům, ani americké politice ve středozemním prostoru.

BALKÁNSKÁ KONFERENCE

Návrh řeckého ministerského předsedy na svolání balkánské konference je na dosah uskutečnění. Jugoslávie, Rumunsko a Bulharsko, tři z pěti pozvaných zemí, už přislíbily účast. Albánie ovšem odmítá, což ostatně nepřekvapuje, protože tato země sleduje už dávno striktně politiku vlastní izolace a vyhýbá se jakékoli multilaterální spolupráci v této oblasti. Na

jednotlivých politických a vojenských bloků. Kdyby se konference vydařila, dala by dohromady země Atlantického společenství i Varšavského paktu a kdyby si to rozmysleli i Albánci, byl by na konferenci zastoupen i pročínský svět.

Uvažujeme-li rozpory a antagonismus, který tu odedávna vládl mezi jednotlivými státy (rozpory Jugoslávie a Bulharska o Makedonii, ostře protikomunistický kurz řecké vlády apod.), přímo uděluje rychlost a snadnost, s jakou pokračují přípravy balkánské konference. Kdyby se konference vyvedla, její výsledky by mohly sloužit za vzor ostatnímu světu: jak státy s různým politickým a hospodářským zřízením mohou mírově nejen koexistovat, ale i spolupracovat ke vzájemné užitečnosti.

ZEMŘEL GUY MOLLET

3. října zemřel ve věku 69let francouzský socialistický politik Guy Mollet. V letech 1956/57 byl ministerským předsedou, předtím byl považován v řadě vlád vedením různých ministerstev. Guy Mollet sehrál velkou roli při návratu generála de Gaulle k moci v květnu 1958 — tehdy totiž vstoupil do první de Gaulleovy vlády a zajistil tak jeho politice podporu francouzských socialistů. V řadě otázek se však s de Gaullem rozcházel; patřil na příklad mezi kritiky jeho koncepce západoevropské spolupráce. Ke skutečnému rozchodu mezi oběma politiky došlo až v roce 1962, kdy si de Gaulle dal v referendu potvrdit návrh nové ústavy, jež jej vybavila rozsáhlými pravomocemi. Nejen Guy Mollet, ale i další levicoví politikové se tehdy obávali, že koncentrace moci v rukou jednoho člověka ohrozí francouzskou demokracii. Molletova cesta do vysokých státních úřadů byla delší, než by se na první pohled dalo odhadovat; původně se ani politikou nezabýval. Vyrostl v chudé tkalcovské rodině na severu Francie a po skončení vysokoškolských studií se stal profesorem angličtiny. Teprve za druhé světové války se začal angažovat, vstoupil do socialistické strany a stal se v roce 1946 je-

jím generálním tajemníkem. Tuto funkci vykonával až do roku 1969, kdy předal vedení strany dnešnímu vůdci socialistů Mitterrandovi. Jako předseda francouzské vlády byl nucen udělat dvě dramatická rozhodnutí; poslal vojenské jednotky do Alžírsku, které nejdříve nemělo dostat nezávislost a ztotožnil se tak s těmi silami francouzské společnosti, které považovaly Alžírsko za jeden z departmentů mateřské země. Později však Mollet podporoval prezidenta de Gaulle, který vyhlásil alžírskou nezávislost. Guy Mollet rovněž souhlasil se společnou britsko-izraelsko-francouzskou ozbrojenou intervencí proti Egyptu v r. 1956.

ČÍNSKÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Korespondenti v Pekingu upozorňují na snahy pekingského vedení uvést čínské hospodářství do pořádku a připravit je k rozmachu, který by měl vyznačovat druhé čtvrtstoletí Maova státu. Místopředseda čínské vlády Teng Hsiao Ping vyzval "celý čínský národ, aby dal mocnou vzpruhu hospodářství". Čína nakupuje v posledních týdnech na světovém trhu neobyčejně velká množství hliníku. Odhaduje se, že Číňané už nakoupili asi tři sta tisíc tun hliníku za dvě stě třicet milionů dolarů, čili za babku. Informátoři z podnikatelských kruhů uvedli, že Číňané vyžadují záruky, že hliník nepochází z východní Evropy. Příslušné kruhy v New Yorku nabízejí dvojí vysvětlení; předně, jde o politický policek vládám, které v čínských očích přilíhají úzce spolupracují se Sověty; a za druhé, Čína obchoduje s východní Evropou na základě jednostranných clearingových dohod, které předem stanoví množství výrobků i ceny. Nákupy východoevropského hliníku na otevřeném trhu by se prý mohly vykládat jako zrušení těchto dohod. Mnozí pozorovatelé na Západě soudí, že se Čína asi rozhodla dovážet v příštích letech hliník, aby se mohla plně soustředit na přednostní rozvoj naftového a ocelářského průmyslu, jakož i zemědělství, a že výrobu hliníku chce patrně zahájit později. Tak či onak, rozsáhlé čínské nákupy by mohly vydatně pomoci západnímu hliníkářskému průmyslu — postiženému inflací.

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.75% přinese 8.17%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na šest roků

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

• jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplácíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a vyplácíme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$40.000.00 vládní pojišťovnou *Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně*

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10017
aneb

2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers New York 10717
and

590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10456

řecké pozvání má odpovědět už jen Turecko, jehož vztahy s Řeckem jsou zatíženy kyperskou krizí. Ale ať už bude turecká odpověď kladná či záporná, lze očekávat, že konference se uskuteční před koncem letošního roku. Má mít na programu hospodářskou spolupráci, vzájemný obchod, turistiku, kulturu, ochranu životního prostředí, dopravu a spoje. Tedy vesměs témata, jejichž řešení by mělo připravit a umožnit i politické sblížení a spolupráci. V tomto smyslu lze konferenci vidět i jako vyjádření ducha Helsinek. Bude-li balkánská konference už ve svých počátcích úspěšná, povede jistě k setkání na nejvyšší úrovni a možná k politické dohodě, jejíž dosah lze ještě těžko předvídat. Balkán byl vždy považován za sud bušného prachu. Dnes se tam navíc setkávají mocenské zájmy

Vzpomínáme 57. výročí

založení

ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY

Československá Národní Rada Americká

Východní Oblast

"Krizová léta" ve filmu

Západní tisk si v poslední době povšiml dvou českých filmů o roce 1968. Oba měly nedávno premiéru v Praze. První z nich je od režiséra Karla Steklého "Za volantem nepřítel". Autorem scénáře, což patří jistě k pozoruhodnostem je vedoucí oddělení kultury ÚV KSČ Miroslav Müller, který se ve svých četných alkoholických meditacích nikdy netajil tím, že všechny umělce je třeba nechat "vyhladovět". Ale i tak měl s filmem potíže. Závěrečná scéna, kdy "hukot těžkých bombardovacích letadel nad Prahou v noci na 21. srpna 1968 se posléze mění ve svíznou optimistickou píseň" byla vynechána, aby zkrátka nedráždila diváky. Člověk nikdy neví. Jinak film pojednává o vedoucím taxikářské služby, který je podřízený níže taxikáři označen jako konzervativce. Odmítá totiž mezidobu požadavky vycházející z nového ekonomického modelu Otty Šika, podléhá jen to, že se právě k tomuto modelu bez Šikova jména Husákův režim nemůže vrátit. Vedoucí taxikářské služby je samozřejmě štrón, pracuje pak jako řidič taxíku a utrpí smrtelný úraz, neboť jiný kolega z louhy po pomstě vše důmyslně nastrojil. V závěrečné scéně zhravený hrdina prohlašuje na adresu "kontrarrevolucionářů," že oni nikdy nezemřeli. A pak měla stejně hučet "bratrská" letadla. Není pochyby, že Müllerovi inspiraci poskytl i sovětská vodka. Karel Steklý se právě v říjnu dožil 72 let. Není to jeho první složený film krizových událostí, přede dvěma roky natočil jinou skazku s názvem "Hroch". Současně kritiku Klimčovi se moc nelíbila, shledal ji příliš nejistou přes poetický satirický záměr. Karel Steklý si k "Hrochovi" napsal sám scénář. Lidé si v něm měli z náznaků všechno domyslet, např. že politik ve vaně je Dubček a zpěvák s ním Marta Kubišová atd. Steklý za film dostal titul národního umělce, ale také ránu pendulkou od SNB, když v přestávce natáčení v podchodu na Václavském náměstí (otevřeném roku 1969) usnul a zapomněl se

jako "podezřelý spáči" legitimovat. Steklý, dnes už poznamenaný státní cenzurou, bere natáčení podobných filmů bez váhání, když jím režisér i herci odmítli. Má za sebou osm let a významný film "Sirenu" natočenou v roce 1947 podle Marie Majerové a významnou Zlatým benátským lvem. Nejnověji se pustil do další "očekávané" látky podle románu Bohumila Nohejla "Velká voda"; ve dvouhláskovém filmu konfrontuje dva životní momenty řádového vesnického komunitního funkcionáře, první při zrodu JZD, kdy nutí násilně ke kolektivizaci a pak v roce 1968, kdy je za tyto činy osouzen a perspektivován. Film ponese název "Tam, kde kníží čápí." Ostatně tematika JZD opět v Československu bují. Věme jen, že ty tam jsou doby, kdy např. ve filmu "Přicházejí ze tmy" chodili diverzanti po českých lesích v baňkách, přes plece samopal a v ústech americkou cigaretu. Do jistě máty jsou jezdecké příběhy oprávněné. Zdá se, že přes náslušnost padesátých let a po dvaceti letech bylo zde dosaženo určité stability, členové JZD si vytvářejí slušné peníze na příměch a není divu, že lze pozorovat něco, co by ještě před deseti lety bylo nemyslitelné. Útěk z měst za prací na vesnici, tak např. z Prahy do nedalekých dráček v okolí. Podstatně vyšší výdělek je tím nejlepším nábojem tam, kde dříve utíkali mladí lidé směrem opačným. A tak u okolí Břeclavi natáčí Václav Vorlíček film "Bouřlivé vno." Hrají zde Menšík, Vala, Budínová, Filipovský aj. Příběh vychází z románu dnes "nejvýznamnějšího" českého normalizačního spisovatele funkcionáře Jana Kozáka "Svatý Michal." Zachycuje prozrazování JZD ve vinné vesnici. Na slovenské Kolibě hned na stejné téma natočili tři filmy: Kto odchází v daždi (rež. M. Holý), Cesta ženy (rež. Dušan Kodaj) a Ohnivá kráľovná.

"Neomstelná" hra až do normalizace naprosto neznámého dr. Vojtěcha Trapla "Tobě hrana zronit

nebude" vyvolávala rozpaky nejen svým přihlouplým názvem, kterým se chtěl Trapl zřejmě připostavit hned vedle Hemingway, ale celým obsahem i zpracováním. Trapl si pohoršil vzal za námět událost ze srpnových okupačních dnů, kdy v Košicích hnal dva ženu kolabantského funkcionáře nahou ulicemi. Nastudování bylo plně těžkostí a přepřizování, ale nakonec byla hra uvedena v Hradci Králové a v libereckém divadle S. K. Neumana. Přes nezáměr diváků si trapný Trapl nedal pokoj a pustil se ještě do zfilmování, pod názvem "Pro tebe hodina nebije." Je známo, že nejméně chodili do kina a divadel funkcionáři, budovali podobných filmů natočeno stále více čekají je stranické povinnosti, aby vůbec někdo v kině byl.

Jsem-li už u ř. filmu, podívejme se alespoň stručně, co se právě natáčelo a uvádí v kinech (později se k problematice vrátíme obšírněji). Náměty jsou: diverzanti, pohraničníci, zvrhlí devizoví cizinci, sovětské vojáky, povstání, tu a tam obdoba nějaké veselohry připomínající jiné na stejná témata (Vorlíčkova Jarodějnická dívka na koštěti aj.), pionýrské tábory (Hanibalova údolí krásných žab), dělnické boje (Kachyňova Berlínka z kateořských dob podle námětu Alfreda Technika) atd.

Nadání režisérů — jako Jaromír Jirák (film Křik) natočil pozděkovy film "Lidé z metra" (nikoliv ovšem o lidech zbavených svých odborných míst a zde pracujících), ale raději o konci a začátku lásky. Jedna z povídek čerpá i ze skutečné události. "Čechský feník" — uzený penis se skutečně na stavbě metra našel. Další nadějný režisér Hynek Bočan (např. "Soukromá vichřice" podle V. Párala, uvedená nedávno v německé televizi pod názvem "Útrpení mladého Bohdělka") natáčí ve Vrbsci u Brna film o studentu vysoké školy zemědělské, který přijíždí na poslední prázdniny do rodné vesnice a má zde zastoupit dle přání svého otce místo zootechnika. Hrají v něm Ivan Vyskočil, Jiří Sovák a Helena Kružíková.

Zbyněk Brynych, který točil delší čas v Mnichově (Happy Day), ale přece jen výborné filmy natáčel kdysi v Praze (Transport z ráje, A pátý jezdec je strach) točil jeden příběh s názvem Jak se plaší smrtílov pro pozdější film různých režisérů "Profesoři za školou" — o životě středoškolských učitelů.

Průměrný režisér Vladimír Čech, který nemusel mít nikdy potíže s náměty svých filmů, má sklon stále více k špiónážní tematice. Po filmu Sedmého dne večer ze západního pohraničí, kde dojde ke dvěma vraždám a chystá se tielit, se báda, kdo je vinen, diverzanti, uprchlíci nebo jen kriminálníci, se V. Čech pustil do špiónážního dramatu "Aker v Istanbulu" o první československé rozvědky v zahraničí. Jiný režisér z vojenského studia Ivo Novák čerpá rovněž z padesátých let, kdy se formovaly jednotky Pohraniční stráže a li-

ši "vyšetřování nezákonného přechodu přes hranice v malém župauské vesnici" pod názvem "Na konci světa."

"Mladý taxikář Tomáš má sladký přelud přepychového života v cizině s Kamilou (dle reklamy Ústřední půjčovny filmů), která před časem ven utekla a nyní ho za sebou láká. On nerádá jemu blízké lidi zradit a bezohledně se zaplete do krádeže věci, které cizinec Richter dobře zaplatí." Ale jeho dva mladší bratři četili Pavlíka Morozova a bdi i udaji jej včas Bezpečnosti. To vše za mírně dostupné ve filmu Petra Schulhoffa

"Osud jiného Kamila" dle vytvoření neznámé Libuše Váňové.

A když k tomu přidáte Oldřicha Lipského, který alespoň nějak navazuje na svůj starý Cirkus bude filmem "At' žije cirkus" natáčeným v SSSR s českými a sovětskými herci či sovětského filmu "Borisek" natáčeným v Divišově u Vlastimíra o malém rudoarmějci, který se dostane až do Čech; kdo by potom nepřechal o překot do kina? Neboť ani v něm při českých, slovenských a spředených filmech nezapomene hollou skutečnost.

— vah

ZAJEMCŮM O KRAJANSKÉ DIVADLO

"Poslední přání" — v neděli, 2. listopadu, ve 3. hod. odpoledne v Českém domově v Astorii.

SLAVNOST VE WASHINGTONU

Společný výbor československo-amerických organizací ve Washingtonu pořádá na počest 57. výročí vzniku Československé republiky a Wilsonova prohlášení principů nezávislosti slavnostní recepci a pěvecký koncert z děl českých mistrů. Koná se v Domě reprezentantů USA, Cannon Bldg., 345 Cannon (Caucus) Room, New Jersey a Independence Ave., od šestí do osmi hodin večer, osmadvacátého října 1975. Vstupné \$4.00, studenti \$2.00, děti pod dvanáct let zdarma. Bezplatné parkování v Rayburn Office Building Garage, vchod z První Avenue SW.

MARTINSKÉ POSVÍCENÍ

Krajanská skupina od P. M. Karmelské v Astorii, N.Y. slavi Martinské Posvícení 16. listopadu t. r.

28. ŘÍJNU A VLASTI

VĚRNÍ ZŮSTANEME!

Svaz Čsl. Sportovců v Zahraničí

Odbočka Maryland

TUZEX zasíláme

bezpečně a rychle

NEODKLÁDEJTE...

TUZEX-ové poukázky jsou nejlepším prostředkem jak potěšit příbuzné ve staré vlasti.

Již 50 let cestovní služby

vám zajistí bezstarostné a radostné cestování do Československa.

Nové snížené ceny na 22 až 45 dnů

NY — Praha — NY	\$ 468.00
NY — Brno — NY	\$ 483.00
NY — Piešťany — NY	\$ 508.00
NY — Bratislava — NY	\$ 474.00
NY — Košice — NY	\$ 519.00
NY — Poprad — NY	\$ 515.00

Plus \$3.— U. S. daň

Tyto ceny jsou v platnosti od 1. září do konce října. Od 1. listopadu do konce března jsou ceny ještě nižší. Mimo výše uvedených cen jsou ještě nižší — takzvané APEX-ceny. Informujte se u nás.

Chcete-li umožnit návštěvu příbuzného do USA, navštivte TATRU pro informace anebo napište.

Pro jistotu vždy jen

TATRA TRAVEL BUREAU, Inc.

1465 SECOND AVENUE • NEW YORK, N. Y. 10021
(pri 76. ulici) Tel. RE 7-5972 — RH 4-6185

DOBŘÍ ŠVEJCI V ČESKOSLOVENSKU

NEUMŘELI

Pod tímto titulkem přinesl Frankfurter Rundschau krátký komentář k novému otevřenému dopisu 35 známých osob v Československu, kterým se obraceli na předsedu vlády Štrougala. Protestují v něm proti vraždám Francova režimu a píší: "Pětinašobná justiční vražda ve Španělsku měla za cíl vytvořit vlnu strachu a ztotožnit národ tak, aby se neodvážil pozdvihnout se proti hlavě státu a požadovat demokratické změny." Dopis podepsali, mimo jiné, bývalý ministr zahraničí a školství Jiří Hájek, další bývalý ministr školství Vladimír Kadlec, bývalý člen předsednictva KSČ ze srpnových dnů Zdeněk Mlynář (jehož zevrubná analýza československých poměrů pro chystané setkání komunistických stran právě vyšla v nakl. Index), bývalý tajemník ÚV KSČ po dobu Dubčekova odvězení do Moskvy Věnek Šilhan, další člen předsednictva Bohumil Šimon, vdovy po Josefu Smrkovském a Rudolfu Slánském a Marie Švermová. V podstatě by mohl být Štrougal spokojen. Československé sdělovací prostředky žádají totiž a protestovat proti něčemu v cizině, co je dávno prováděno doma a žádat to, co doma není patří dnes k nezbytným součástím komunistické morálky. Vraždy ve Španělsku je třeba rozhodně odsoudit, ale morální právo mají jen režimy, které dodržují demokratické principy. K nim nepatří ani SSSR, kde stejně jako v Československu jsou neustále lidé odsuzováni k smrti (a SSSR používá stále trest zastřelení), ani východní Německo, kde je stíháno po uprchlících a dokonce ani Jugoslávie, kde byli např. v roce 1973 zastřeleni tři Chorvaté, vedle řady dalších. A právě Československo v posledních letech vykazuje až nezvykle vysoký počet trestů smrti, převážně mladých lidí. Zde nepomůže ani odůvodnění, že šlo o tresty kriminální povahy. V SSSR pak byl nedávno např. zastřelen hospodářský pracovník, který přijímal úplatky od švýcarské firmy.

Osmdesát let

O dvacet let později než v Praze, zahájila v Bratislavě letecká doprava. V roce 1895 přepravovalo Bratislavany devět vozidel. Dnes má Bratislava celkem 680 autobusů, tramvají a trolejbusů, které denně přepraví téměř 720 tisíc cestujících.

AMERIČTÍ KRAJANÉ NIKDY NEZAPOMENOU . . .

ČESKOSLOVENSKÁ NARODNÍ RADA AMERICKÁ K 28. ŘÍJNU

Dne 28. října budou všichni američtí občané českého a slovenského původu vzpomínat výročí dne, kdy byla ustavena svobodná, svrchovaná a neodvislá Republika československá.

Více než kdy jindy budou naše myšlenky dít v Československu, které dnes není ani svobodné, ani svrchované, ani neodvislé.

S uspokojením bůžeme na vědomí, že snad hospodářská situace v Československu dnes není tak tíživá, jako byla před časem, že je tam jídla dost a o něco více statků spotřebních.

Ale nejen chlebem živ je člověk.

K životu, důstojnému člověka je také — a hlavně — zapotřebí svobody. A té v Československu nepříbylo. Naopak. Okruh lidských svobod, jakkoli zaručených mezinárodními úmluvami se stále zužuje. Jakoby za železnou oponou neplatila měřítko "Všeobecného prohlášení lidských práv", odhlasovaného Valným shromážděním OSN v roce 1948.

Tzv. détente snad přivodilo uvolňování některých hospodářských styků, ale tím i v očích komunistů zvýšilo ne-

bezpečí "nákazy" západními představami o svobodě. Proto se dnes ostřížuje ideologický útlak, omezování svobodného myšlení i projevu a náboženská persekuce.

Ujednání, podepsané v Helsinkách vyvolalo u komunistických vládních dojmů, že se svodem Spojených států amerických dbal na přesné dodržování všech mezinárodních smluv, všech zásad Charty Spoj. národů a nyní zvláště

benými národy a že tyto vlády tedy mohou bez obav utužovat omezování jakékoliv politické, ideologické a náboženské svobody.

Naše starost o lidi, žijící v Československu a naše láska k domovu našich předků jistě prohloubí a utuží naše oddanost a naše činnost. Chceme, aby svobodný svět pod vedením všech mezinárodních smluv, všech zásad Charty Spoj. národů a nyní zvláště

na dodržování kladných úseků úmluvy, podepsané v Helsinkách. Chceme úzkostlivě dodržovanou, naprostou vzájemnost či reciprocitu. To přispěje k vývoji, směřujícímu nejen ku zdánlivému, ale ke skutečnému uvolňování, ku kterému dosud nedošlo. Pak doufáme, že zase vypučí květ svobody a svrchovanosti všeho lidu v Československu. Vždyť nakonec vždy pravda zvítězí.

NEČEKANÉ PŘIJETÍ

Sobotní výlet přes bavorské hranice do československého pohraničí si udělala 18-ti člinná skupina sociálně-demokratických poslanců SPD ze západního Německa. Jejich několikahodinová návštěva měla sloužit k informacím o vzájemných vztazích NSR-ČSSR. Ačkoliv byli připraveni na tradiční neochotu čs. strany, nemohli tentokrát vyjít z údivu. Už na hranicích v Rozvadově a v Boru u Tachova na ně čekala delegace s Evženem Erbanem, předsedou České národní rady, Pavlem Auspergem, předsedou zahraničního výboru NS a místopředsedou Sněmovny lidu Františkem Exnerem. Výměna probíhala na zámku u Boru, poslanci navštívili velký státní statek v Kladrubech (67.000 hektarů, 7.200 zaměstnanců), vitala je dechovka, a také hovory zaznamenaly nečekaný "průlom". Poslanec SPD Friedrich zdůraznil nutnost slučování rodinných příslušníků, především manželů. Žádal také nebyrokratické udělování vstupních čs. víz pro německé turisty, kteří chtějí cestovat do ČSSR jen na jediný den. Bývalý sociální demokrat Erban poukázal v odpovědi na fakt, že jen v posledním roce odešlo do NSR 1.000 československých dívek za účelem sňatku. Rychlé udělování víz

se neděje ani v případě návštěv z SSSR a NDR, jen polští dělníci pracující v Československu mají určité výhody.

Další poslanec spolkového sněmu Zebisch žádal zlepšení dopravních cest, např. prodloužení západoněmecké dálnice Amberg-Pfreimd přes hranici přechod Waidhaus-Rozvadov do Plzně. Pro dlouhý čas v celním a pasovém odbavování jsou nutné nové přechody. Pro zvýšení vývozu lhněného uhlí ze sokeolovské pánve do Bavorska je třeba znovu otevřít přerušovaný železniční a nejkratší přejezd z Chebu přes Šlapany do Waldsassen. Současně se dováží 400 000 tun uhlí, ale v roce 1981 se předběžně počítá s 1.600.000 tunami.

Čs. strana odpověděla i na otázku o vzájemném partnerství československých a německých měst. Současně existuje pouze jediné partnerství se západním městem, mezi Lidicemi a Coventry. Také hranice přechody nejsou západoněmeckými občany dostatečně využívány, k nej slabší frekvencí navštěvovaným patří přechody Schirnding-Pomezí-Cheb a Železná Ruda. Do budoucna mají vzájemné návštěvy členů parlamentů pokračovat.

—Hr—

PODZIMNÍ SLAVNOST VE STUTTGARTU

V sobotu 8. listopadu 1975 se koná ve Stuttgartu již 4. podzimní krajská slavnost, která se těší stále větší oblibě. Je pamatováno i na děti, pro které je připraven odpolední program, divadlo a filmy. Vedle rytmické mše za účinkování varhan Mít'y Smetany bude večer zábavný s tancem i k poslechu pro dospělé, vedle společné české večere se svíčkovou. Slavnost se koná v Heimgarten, přihlášky a další informace na adrese: Tsch. kath. Kirchengemeinde, D-7 Stuttgart, Hölderlinstr. 46, tel. 62 01 59. — Na stejné adrese lze se přihlásit i k setkání mladých ve dnech 30.10. až 2. listopadu 1975 v St. Martin v Jižních Tyrolích.

U naší evropské redakce FK, D-6 Frankfurt/M. 1, Postfach 70 0254 si můžete objednat knihu brněnského autora Rudolfa Těsnohlídka (vydanou prvně roku 1920, autor ukončil svůj život r. 1928 sebevraždou) "Liška Bystrouška." Kniha pro děti i dospělé, o osudech lidských i zvířecích, známá z opery Leoše Janáčka. Nabízíme poslední ilustrované vydání z r. 1972 vázané v plátně. Cena DM 7,50, US dol. 3,— nebo přepočít v jiné měně.

Historická světová konference

V Paříži proběhlo zasedání k přípravě historické světové konference o klíčových hospodářských otázkách. Zúčastnily se ho tři skupiny zemí: průmyslové státy svobodného světa — hlavního spotřebitele — zastupovaly delegace ze Spojených států, Japonska a Evropského společenství. Naftové země zastupovaly čtyři delegace — z Alžírsku, Saudské Arábie, Iránu a Venezuely, a rozvojové země tři delegace — z Brazílie, Indie a Zaire. Podle činitelů francouzské vlády jsou dobré vyhlídky, že se příští rok v Paříži uskuteční první světová hospodářská konference na nejvyšší úrovni v dějinách. První přípravné zasedání, které proběhlo v dubnu, skončilo naprostým nezdarem, když se účastníci nemohli dohodnout ani o pořadí jednání plánované konference. Francouzští činitelé však vyzdvihli, že nyní je základní shoda v tom, že budou vytvořeny čtyři komise odborníků, které se budou zabývat energetikou, surovinami, rozvojem a finančními problémy. K mírnému optimismu opravňuje i okolnost, že se sedm zemí, zastupujících producentské a rozvojové země rozhodlo nechat problémy, vytvořené Británií, která dala jasné na srozuměnou, že bude na světové konferenci zastupovat své zájmy sama, jinými slovy nepřipustí, aby v energetických otázkách hovořilo jejím jménem Evropské společenství, jehož je členem. Britský požadavek však bude muset být dříve či později projednán v pařížské Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, které byl svěřen výběr zástupců průmyslového světa na vlastní konferenci. Dubnové přehlavy zasedání rozhodlo po vleklé a prudké debatě, aby byl počet účastníků světové hospodářské konference omezen na 27, to je osm zemí průmyslových a devatenáct rozvojových. Je zřejmé, že britský požadavek způsobí různé nesnáze, zejména vznesou-li i jiné země nároky na takové výsady. Ted' tedy byla tato ožehavá otázka odložena prozatím ad acta.

Úkol deseti delegací byl značně usnadněn změnou postoje Spojených států, které svolily k tomu, aby byl pořad jednání rozšířen z energie na suroviny obecně a aby byla projednána také pomoc třetímu světu, včetně finančních otázek. Rovněž naftové země neprojevují takovou neústupnost jako v nedávné minulosti. V důsledku programů přísné úspornosti průmyslových zemí a vzhledem k pokračující inflaci, jejíž příjmy z prodeje naftových klesají. Na nedávné konferenci Organizace zemí vyvážejících naftu ve Vídni se ostře střetli zástupci Iránu, žádající o podstatné zvýšení ceny ropy, s představiteli Saudské Arábie, která nabádá k umírněnosti. Proti desetiprocentnímu zvýšení ceny naftu, které vídeňské zasedání nakonec přijalo, protestovaly nejostřeji rozvojové země a zvláště Indie a Zaire, které ted' v Paříži spolu s Brazílií zastupovaly třetí svět.

Tak zvaná sedmička, rozuměj čtyři producentské a tři rozvojové země, mají tudíž velice daleko k společné frontě proti takzvané trojce, rozumnějším Spojeným státům, Ja-

ponsku a Evropskému společenství, která je sama rozdělena v otázce britského požadavku samostatné reprezentace. Nejbohatší průmyslové země se však budou snažit zkoordinovat svou ekonomickou a finanční politiku ještě před plánovanou světovou konferencí. Spojené státy, Japonsko, Británie, západní Německo a Itálie přijaly francouzské pozvání k méněvážnému poradě na nejvyšší úrovni a sejdou se za měsíc pravděpodobně v lovcském zámku Rambouillet u Paříže. Měli být francouzský rozvrh pro světovou konferenci přijat, proběhne velké zasedání koncem prosince nebo v lednu. V polovině příštího roku by odborníci zhodnotili dosažený pokrok a koncem příštího roku nebo počátkem roku 1977 by se konala další generální konference. Jde tudíž o dlouhodobé plány, ale problémy jsou tak složité, že by ukvapená akce mohla být nebezpečnější než pozvolná, ale důkladná a hlavně koordinovaná příprava.

Tak zvaná sedmička, rozuměj čtyři producentské a tři rozvojové země, mají tudíž velice daleko k společné frontě proti takzvané trojce, rozumnějším Spojeným státům, Ja-

DÉTENTE . . ?

O něco čilejší diplomatické styky Československa s některými západními zeměmi sotva znamenají, že by se pražská vláda odhodlala k intenzivnější spolupráci se Západem v oblasti informační, kulturní, turistické anebo dokonce — jak také o tom hovoří helsinský dokument — při výměně vojenských informací. Konkrétně jeden příklad za mnohé: podle informací bavorského ministerstva vnitra, během měsíce září československé pohraniční orgány odmítli celkem 280tí západních návštěvníků přechod přes šumavskou hranici jednak pod různými věcnými záminkami, jednak s odůvodněním, že jsou v Československu "nežádoucí" nebo "nevítaní" . . . Na pozadí neustálé mírové propagandy čs. sdělovacích prostředků se ještě podivněji vyjímá fakt, že Praha ignoruje příslušné odstavce helsinské dohody a neposílá svoje vojenské pozorovatele na manévry NATO v Evropě, třebaže pravidelně dostává pozvání. A ovšem: Československo a ostatní komunistič-

VENUŠINA TVÁŘ

Světovým tiskem se rozletěly zprávy i fotografie o nejnovějším sovětském kosmickém úspěchu: Kosmická loď Venera 9 přistála na povrchu tajemné planety Venuše a pořídila její fotografické snímky, vůbec první fotografie pořízené a vyslané z povrchu jiné planety. Venuše je od Země vzdálena 186 milionů mil a sovětské vesmírné lodí trvala cesta k ní čtyři a půl měsíce.

Zámecké divadlo

v Litomyšli je jedním z mála zachovaných barokních divadel v Evropě. Kromě Litomyšle jsou barokní dekorace ještě také v Českém Krumlově, další jen ve Švédsku a prý v SSSR. Bohatý soubor vzácných dekorací je od vídeňského dvorního malíře Josefa Platzera z roku 1797. Platzler je, mimo jiné, tvůrcem původních dekorací dnešního Tylova divadla v Praze.

ké země nepozvali západoevropské pozorovatele na svoje letošní manévry.

Pamětník vzpomíná . . . Drobné zprávy

Víc než půl století uplynulo od onoho říjnového pondělí v roce 1918, které zůstane navždy důležitým mezníkem v dějinách Čechů a Slováků. Šel jsem tenkrát v pozdním dopolední z Vinohrad, u Václavské náměstí, jindy vědění a smutné, jakoby zářkem oživlo radostným nadšením. Na některých domech už vlály prapory a před redakcí Národních Listů a Národní Politiky bylo živo. Zpráva o přijetí všech podmínek Wilsonových se rozletěla celou Prahou. Lidé se zdravili, směli a objímali, se slzami v očích si tiskli ruce. V poledních hodinách byly už ulice plné neorganizovaných průvodů. U sochy Sv. Václava mluvil poslanec Zahradník. Mimo jiné řekl: "O

žije Masaryk." "Sláva Wilsonovi . . ." My, tehdy ještě mládí lidé, jsme prožívali nezapomenutelné chvíle, jaké poznamenají duši a srdce člověka na celý život.

A ještě s první stránky Národních Listů z 28. října 1918: "Národní výbor přejímá správu Československého státu." "Konečně Edmí!" Jediný velký výkřik zni celou zemí — od Šumavy k Tatrám. Jsme svobodní jako národ, svobodní jako jednotlivci. Poroba, která po tři staletí nás pokořovala, dusila, ničila, je skončena. Každý stůj na svém místě, každý postav v tuto chvíli do služeb národa a státu Československého všechnu sílu — kterou v sobě máš. Každý působ ve svém okruhu, aby celý národ představoval jednotný a nerozborný celek. Dějiny volají nás na jeviště světové — vkročíme na ně radostně, důstojně a slavně.

Národní Listy byly v několika minutách rozebrány zástupy, které se nahromadily před redakcí v Mariánské ulici. I já byl jeden z nich a ty Národní listy, staré a zažloutlé, uvidíte v Sokolovně na 71. ulici v sobotu, 25. října v sedm hodin večer. Přijďte — všichni Češi a Slováci — společně vzpomenout slavného narození Československé republiky. Znovu posílíme odhodlání do dalšího zápasu za osvození z nové poroby.

Ať žije a vzkvívá nové svobodné a nezávislé Československo!

Dodatek: V Dějinách města Prahy, vydaných v poslední době, popisuje komunistický "historik" jak 28. října 1918 šiky dělnictva smetly buržoazii atd. Je to lež. Osmadvacátý říjen byl velikým a slavným dnem celého národa. Frank Huslík

Moderní dům pro těžce postižené invalidní občany — s možností co nejponednějšího života, postavili v Otrokovicích. • Ve věku 77 let zemřel v Praze akademický malíř Karel Štika. • O životě sabatských pramoří hovoří výstava v Národním muzeu v Praze. Je o výsledcích práce expedice Makhreb '74, která se uskutečnila ve spolupráci ČSSR a Alžírsko. • Sokolovo — film režiséra Otakara Vávry reprezentuje čs. kinematografii na XVIII. týdnu barevného filmu ve španělské Barceloně. • Československo bude přpravovat kvalifikované technické kádry pro alžírský průmysl. • Ve Vysokých Tatrách se ly-

žuje. Návštěvníci však mrznou — na Lomnickém štítě je kolem dvanácti stupňů pod nulou. • Čtyřicet let výroby čs. zapalovacích svíček oslavili v závodech Jiskra v Táboře. •

Požáry

Jen v Jihomoravském kraji a jen za prvních devět letošních měsíců si požáry vyžádaly 32 životů. Hořely hlavně obytné budovy.

ÚNOR VE SVĚTLE AMERICKÝCH DOKUMENTŮ

Místní skupina SVU v New Yorku zve na přednášku známého historika Dr. J. W. Brügela z Londýna na téma: Únorové události 1948 ve světle amerických diplomatických dokladů, která se koná ve čtvrtek, 30. října 1975 v osm hodin večer v kanceláři SVU, místnost 1121, vchod z č. 112 East 27th St. na Manhattanu. Po přednášce debata.

Knihy Karla Čapka v angličtině má na skladě krajanské knihkupectví Kuška House, Dept. PA. P. O. Box 1597, Kingston, Ontario, Canada K7L 5C7.

Čem noší dědové jenom směli sotva snít, my uskutečňujeme a vtělujeme v čin. V tom je smysl dnešního dne". Pak mluvil nějaký Jihoslován: poukázal na sourozectví Čechů a Jihoslovánů.

Za mocného polnutí strhávali vojáci a důstojníci takzvaná jablčka s čapek (odznak rakouského císaře) a hromadili se v zástupy. Písní Hej Slované byla pozdravena Slovanská lípa před hotelem "U zlaté husy", hodné už ozdobená fábory slovan-ských barev a na vrcholu americkou vlajkou. Obrovské zástupy lidí se valily ulicemi za provolávání hesel: "Ať žije česká republika", "Ať

Frankfurtské knižní veletrhy skončily . . .

Na začátku by mohla být jen čísla. Na letošních 27. mezinárodních knižních veletrzích ve Frankfurtu bylo zastoupeno 4039 nakladatelství z 63 zemí a s 251.000 knižními tituly, z nichž bylo 78.500 zcela nových. Tři velké haly nabízejí nepřehledný výběr literatury a depřimují každého čtenáře, který si uvědomuje, že takové množství nemůže nikdy za svůj život zvládnout. Nejlepší metoda, jak si získat určitý přehled je příprava na veletrh. Sledovat celý rok, co nového vychází, znamená si jména nakladatelství a pak jít na jisto. Jinak odchází člověk s vědomím, že neviděl všechno, něco propásl nebo zapomněl.

Veletrh je i setkáním spisovatelů a dokonce i sportovců, na letošním vzbudil pozornost Muhammad Ali, jehož kniha vyjde příštího roku na jaře německy a na podzim v USA.

Tisk si všiml, že po dlouhé přestávce se veletrhu zúčastnila celkem skromně i komunistická Čína a skutečně mezi nabídkou se našly i vzory na plnění. Veletrhy se neobjeví bez demonstrací — jen každým rokem se mění předmět protestu. Tak letoš bylo v nebezpečí Španělsko, tradičně se hlídá izraelský stánek. Překvapeně přišla demonstrace i na Sověty. Maoisté z KPD vnikli do sovětského stánku, pomalovali Brežněvův portrét a uštědřili pohlavky, nikoliv Sovětům, ale západoněmeckým zástupcům nakladatelství — které dováží knihy z SSSR.

Společný český a slovenský knižní stánek spravovaný zástupci z Československa (včetně nezbytných dohlížetelů) a z mnohobokého knihkupectví Kuban & Sagner byl vlastně také tradičně předmětem dalšího klidného protestu z řady skupiny mladé československé socialistické opozice. V letáčích poukázal opět na pronásledování inteli-

gence v Československu a zá- kazy výkonu povolání i publikování. Tentokrát našel čs. zástupci nečekaně čekaného pomocníka, přívržence proso- sovětské komunistické strany DKP, kteří prohlašovali údaje o kulturním pronásle- dování v Československu a politických věznicích za lež. Vlastně ještě nedávno česko- slovenský politický vězeň Ota Filip jím pak přesně vy- kreslil atmosféru Husáko- vých věznic.

Pro emigraci byly veletrhy novinkou i v tom, že zde měl první svůj vlastní stánek Index z Kolína n. Rýnem společně s pařížským Svědectvím, římským i frankfurtským vydáním Listů. Zástupci nezapomněli kolegálně i na další emigrantské nakla- datelství a tak zde si každý mohl udělat přehled o tom, co v západním světě vychá- zí, zastoupeno bylo holand- ské CCC, euryéská Konfron- tace, včetně I. dílu Ferdinand- da Peroutky Budování státu vydaného v USA. Jako nej- čerstvější novinku pozname- nance ještě tiskařskou čer- ni zde Index reprezentoval Mlynářovu analýzu čs. po- měrů, pronesenou z Českoslo- venska.

Stánek se stal i setkáním au- torů a publicistů exilu, krát- ě i dlouze se zde objevili G. Laub, Ota Filip, (který byl nejvíce žádán u německého stánku nakl. Fischer, kde mu vycházejí jeho knihy), P. Ti- grid, R. Ströbinger, prof. Ko- sta, Horský, Sláma aj. O kni- hy byl zájem nejenom u ná- věštěvníků z řad emigrace, ale také z Československa. In- dex připravil pro německé čtenáře informativní leták, nakl. Konfrontace seznámilo se svým novým editčním pro- gramem, v němž, kde bu- de, vycházet menší výběr z knih, které předtím vyšly v češtině u exilových naklada- telů.

Účasti exilových nakladatel- ství vznikla zajímavá kon- frontace s čs. stánky, které i

Luděk Pachman třetí

Ramísem skončilo třetí kolo kvalifikačního turnaje Euro- pazone B pro světové m- strovství v šachu u Ludka Pachmana, po 32 tazích s Ra- kusanem Janetschkem, S 1,5 body se Pachman umístuje v Barceloně na třetím místě, po Španělovi del Corral a Dánovi Jakobsenovi.

MARIAN ŠLINGOVÁ ZBAVENA ČS. OBČANSTVÍ

Vdova po Ottu Šlingovi (1912-1952), který byl svými soudruhy popraven v politic- kých procesech padesátých let, Marian Šlingová byla československým úřady zba- vena čs. občanství. Marian Šlingová je původem Angli- čanka, Otto Šling byl členem KSČ od r. 1934, bojoval ve španělské občanské válce a za války byl v Anglii, kde Marian poznal. Po válce byl vedoucím funkcionářem KSČ v Brně, roku 1950 vyloučen, spolu s Slánským popraven, soudně rehabilitován v roce 1963, nikoliv však stranicky.

Po jeho smrti se vrátila M. Šlingová do Anglie, kde pracovala v komunistické straně. Její syn Jan Šling směl vycestovat z Československa v roce 1972 a byl pak o rok později rovněž zbaven čs. ob- čanství. Čs. úřady zdůvodni- ly svůj výnos tím, že M. Šlin- gová pomohla v cizině čes- koslovenské zřízení. M. Šlin- gová zde vidí naproti tomu důkaz, že současně čs. vede- ní považuje veškeré rehabi- litace za nesprávné a sta- linská perioda bude opět o- pravedlivována. V r. 1968 publikovala v Londýně vzpo- mínkovou knihu pod názvem "Truth Will Prevail."

letoš, přes zdůrazněné výro- čí 30 let ČSSR neměly mno- ho k nabídnutí. Opět jeden rogal tvořila nezbytná poli- tická literatura s projevy Husáka, Běláka aj. Vystavo- vali zde pár novinek české a slovenské literatury, jejich obsahem však byla povětš- ně minulost. I naprosto ne- stranní návštěvníci odcháze- li ze stánku se smíšenými, neradostnými pocity. Bylo toho málo, co mohlo zauj- mout a když jo. Estovali ve slovenské encyklopedii filmu nebo v třídičné básnické an- tologii, sledal jsem, kolik toho všeho schází, vynocha- né údaje o roku 1968 a chy- bějící významní básníci.

—ho—

Telegraficky ze světa

Před aténským soudem stojí další členové vojenské junty. Jsou odpovědní za krvavé potlačení vzpoury aténských stu- dentů z roku 1973, kdy bylo zabito 24 lidí. • Mezinárodní soudní dvůr v Haagu potvrdil právo obyvatelstva španělské Západní Sahary na sebaučení. Marocká vláda potvrzení interpretuje jako potvrzení svých nároků na toto území. • Francouzský prezident Valéry Giscard d'Estaing navštívil od 6.-10. listopadu oficiálně Tunisko. • Egypt odvolává ze Sýrie všechny své letecké síly, jež tam byly umístěny od říjnové války s Izraelem v roce 1973. • V Etiopii oznámil vojenský režim, že bude zřízena jediná politická strana. Jaká neříká, ale: do školních knihoven se stěhují povinné spisy Marxe a Engelse. • Levicoví vojáci obsadili v Lisabonu rozhlasový vysílač a vláda se obává praviceového po- řádku. Situace je neklidná a nepřehledná. • V Bejrútu byli k dna- pování dva Američané. • Už druhý japonský dopisovatel byl vypovězen ze Saigony. Z nekomunistických novinářů tam zbývají 4: z France-Presse, Dálnévýchodní hospodářské re- vue, Japonské rozhlasové společnosti a japonského Koydo. • Pravděpodobně kypřští mladí Řekové zavraždili ve Vídni tureckého velvyslance. • Podle bělehradských stranických pramenů, prosovětské síly stupňují svoji aktivitu v Jugoslá- vii. • V Austrálii nadále pokračuje vládní krize. • Společně americko-sovětský výzkum srdečních chorob došel k vý- znamnému objevu z oblasti tvrdnutí arterií. • Po komplikova- ném srdečním onemocnění se generál Franco rychle zo- tavuje, jeho skutečná vláda pro budoucnost je však nejistá. • Arnold Toynbee, slavný dějepis lidské civilizace, zemřel v Londýně ve věku 88 let.

NÁRODNÍ SEPISOVATELÉ

Brzy po druhé světové válce polemizovaly spolu v Praze dva listy, vycházející v témže domě a v témže nakladatelství. Profesor Václav Černý se pozastavil nad právě zřízeným titulem "národního umělce" a v Kritickém měsíčníku napsal asi toto: "Spisovatel národním umělcem buď je nebo není. Vládní dekret na tom nic nezmění." U příležitosti udělení tohoto titulu Petru Bez-

PRÁVO NA ASYL

To, co se v Rakousku stalo, podle slov kancléře Kreiského, samozřejmostí, potvrdil nyní i spolkový správní soud v západním Berlíně pro NSR. An, zde nesmí politicky pronásledovaný uprchlík být na hranicích NSR vykázan nebo odsunut zpět do země pronásledování (což se v minulosti v NSR přece jen několikrát stalo). Nesmí být ani poslán do tzv. třetí země. Politicky pronásledovaným musí být zajištěn pobyt a také přiměřená existence.

Na stejné úrovni jako asylové právo stojí však i ochrana veřejnosti, funkčnost státu k ochraně a zdraví obyvatelstva. Z tohoto důvodu je nuceně vykázaní cizince dovoleno — když představuje s jistotou vážné nebezpečí pro bezpečnost NSR (výnos BVERWG I C 46.69 a I C 24.72). Coud dále stanovil, že političtí uprchlíci a pronásledovaní z totalitních států mají nárok na asyl i tehdy, když ještě nebyli ve své vlasti odsouzeni pro tzv. útěk z republiky, ale lze podobný rozsudek očekávat (výnos BVERWG I C 34.71 a 35.71).

ručovi pak proti Černému vystoupil ve Svobodných novinách profesor Robert Konečný, Černého dlouholetý spolupracovník v Kritickém měsíčníku. Zastával se Bezručce i vládou uděleného významání.

Od té doby uplynulo třicet let, národních umělců máme habaděj a dnes už by asi nikoho nenapadlo vážně o tom diskutovat. Český sklon k spolkaření se kdysi ironizoval příslovím: Co Čech, to předseda. Dnes se dá říci: Co vládní spisovatel, to národní umělec. Není už třeba, aby básníkovy verše zlidověly. Není třeba, aby romanopisec vyjádřil všeobecné platnou národní tužbu a ctnost. Stačí, když se úřední soudruh spisovatel na konci šedesátých let do něčeho moc nepletl, když včas vstoupil do úředního mini-svazu a když tu a tam sepiše či aspoň podepíše nějaké to úřední prohlášení "pro" nebo "proti", jak to právě vyžadují úřední kampaně. Dokonce se nedávno vyskytl fantastický argument, že prý strana a vláda dělají mnoho pro umění, neboť prý máme už tolik a tolik národních umělců. Snad není daleko doba, kdy bude příslušná rubrika národních umělců zřizena i ve Statistické ročence Československé socialistické republiky. Mělo by se na to pamatovat i při plánování příští pětiletky. Jen pozor, abychom přitom nepřetrhl i náš veliký sovětský vzor! To by byl malér!

Jak starosvětsky idyllické byly doby, kdy Václav Černý mohl napsat, že vládní dekret na tom nic nezmění,

zda někdo je nebo není národním umělcem. Dnes se tento systém zdokonalil tak, že režim rozhoduje dokonce i o tom, kdo je a kdo není spisovatelem. Dříve se za spisovatele pokládal každý, kdo vydal tiskem aspoň dvě vlastní práce. Později se požadovaly árijské babičky. Pak třídní původ a pak zase árijské babičky. Dnes platí: Řekni mi, jak ses choval v roce 1968 a já ti povím, kdo jsi. Být číslkem spisovatelem a podpisovatelem, to není jen tak. To chce prověřit!

J. Dresler

ZNOVU TICHÝ DON

Jsou známá paradoxní tvrzení režimní propagandy, podle níž Československo horlivě slouží myšlence mezinárodní výměny kulturních hodnot, kterou prý vlastně sabotují kazníři a ideologičti diverzanti na západě. Protože, jak známo, papír všechno snese, rozšířilo Rudé právo křiklavou obhajobu praxe v kulturní výměně i na Sovětský svaz. Také Sovětský svaz je podle toho, pokud jde o mezinárodní výměnu kulturních statků — učiněný apoštol. Do ruštiny se prý překládá o sto šest a nic se přitom prý nepřekrucuje, nevypouští a nedoplňuje. Zato na západě jsou prý mravy — leckdy opačné. Na ukázkou uvádí Rudé právo případ Šolochovova Tichého Donu, vydaného britským nakladatelstvím Pantheon, v němž prý bylo pořadí kapitol změněno a přes 100 stránek obsahujících ideovou základnu románu — vypuštěno. Toto obvinění Rudé právo přejímá ze sovětského tisku bez zřetele

na to, že právě "Tichý Don" je zvlášť ošemetný argument. Především — neexistuje jediná verze Tichého Donu — je jich víc. V Sovětském svazu, kde se údajně nic nepřekrucuje, nevypouští a nedoplňuje, byly osudy Tichého Donu velice pestré. Poněvadž prý autoru nebyly původně, když psal svůj román, známy všechny potřebné skutečnosti, ukázalo se přepracování nezbytné. Přepracování ovšem znamenalo vydatnou ideologizaci románu. Klade se tedy zřejmě otázka, kterou verzi si kdo k svému překladu vybere. Za druhé, právě v posledním čase vznikly znovu pochyby, zda Tichý Don vůbec je dílo jednoho autora. Vyskytli se závažní zastánci teze, podle níž Tichý Don původně napsal bělogvardějský důstojník Fjodor Krjukov, a Šolochov už i v první verzi text jen zredigoval ve smyslu bolševické ideologie a postaral se o to,

co Rudé právo, podle svého sovětského pramene zřejmě označuje za ideovou základnu románu. Podle těchto údajů, které pokládá za autentické, řada sovětských znaleš situace, žijící v zahraničí, (je mezi nimi i Alexander Solženicyn) — je Šolochovovým podílem na Tichém Donu jen 10 procent prvního a druhého dílu a jen asi 30 procent z dílu třetího a čtvrtého.

Důležitá stavba

Největší a nejdůležitější stavbou rozšiřovaného podniku Tatry v Kopřivnici je nová moderní lisovna, která má být ještě letos dokončena. Bude mít téměř 52.000 čtverečních metrů plochy a bude vyrábět lisované součásti a výlisky pro komplety též všech lerenních automobilů všech vyráběných typů T 134, 148 a 813.

INDEX PRO VÁS VYDAL:

	DM:
Příběhy ze župlat (autoři z domova)	11,20
Naděжда Mandelstamová: Konec naděje	14,—
Ota Filip: Nanebevstoupení Lajčka Lajčka ze Slezské Ostravy (4 díly, cena 1 svazku)	11,20
Z. a R. Medvedev: Kdo žije?	9,90
Julius Fiet: Osudy a politika	14,—
Pavel Tigríd: Politická emigrace v atomovém věku	11,50
Karel Michal: Rodný kraj	11,—
Nikolaj Terlecký: Pláž u San Medarda	13,50
Minka Rybáková: Útek z rekreace	14,—
Vladimír Čerepková: Ztráta řeči (poezie)	6,40
Josef Ledever: Sopka Islandská (poezie)	6,40
František Lástopad: Černý, bílý, nečerný (poezie)	6,40
Bohumil Štěpán: Vynález (koláže)	10,40
Ivan Světlý: Dialektika moei	13,40
Arnošt Lusák: Ulice ztracených	13,10
Matáky z Ruzyně	6,40
Jiří Hochman: Kronika mistodřeni v Čechách (il.)	13,40
A. Lidin: Tipaslik na koupačce	12,20
Jan Beneš: Až se se mnou vyptáš budeš plakat	13,—
Ladislav Grosman: Nevěsta	11,20
Julius Fiet: Kniha o osudy	14,65
Egon Hostovský: Osoboditel se vrácí	12,20
Andrej Amalik: Dožije se SSSR roku 1984?	8,40
Shorník: Systémové změny	10,65
A. Ostřý: Československý problém (rozebráno)	16,65
Karel Kryl: Kniha (rozebráno)	8,40
Radoslav Selucký: Východ je Východ (rozebráno)	12,65
Ladislav Mlačko: Sídruh Muenchhausen (—)	14,55
Gabriel Laub: Největší proces dějin	11,10
Jiří Hochman: Jelení Brod (rozebráno)	12,40

INDEX, 5 Köln 41, Postfach 410511
Bundesrepublik Deutschland

GOLDENE STADT

Konečně také v Düsseldorfu

náš restaurant

s českými a mezinárodními

specialitami

PIVO 12° PLZEŇ • BUDVAR ZE SUDU

Srdčně Vás přivítá známý pražský gastronom Vilém Bláha. •

GOLDENE STADT,

Böhmisches Restaurant, D-4 Düsseldorf,

Mintropstr. 5 • tel. 87 93 96

Cca. 2. min. od Hlavního nádraží

3 Nations Wine and Dinner House

V KALIFORNII

Stará tradice dobrého jídla a pití, české hudby a zábavy pokračuje již třetí rok za vedení populárního, hývalého hospodského z "České hospůdky" v San Francisco. — Každou neděli a sobotu je u něho dostaveníčko krajanů. — 50 mil severně od San Francisca "highway 101" v historickém údolí Jacka Londona. V Glen Ellen, 3 míle za Agua-Caliente, kam se chodíte koupat. Jídla pro 100 osob, česká muzika, bar, vinárna, kulečník, vše pro vaše pohodlí a zábavu. Na jídelničku vídeňský řízek, escargos — canneloni — seafood — steaks — prime rib, knedlíky, aj. Víno, pivo, česká muzika a harmonikář na čepu. Přijímáme záznamy na party do 50 osob.

13756 ARNOLD DR. GLEN ELLEN
LUNCH 11-2 — DINNER 5-9 PM
SATURDAY & SUNDAY 11 AM — 9 PM
FOR RESERVATION CALL 996-9979
Never on Monday
Srdčně Vás zve JIŘÍ SIEBERT
Na zdar!

SOUPĚŘENÍ V ÁSH

Zřetelné známky antagonismu a soupeření mezi Sovětským svazem a Čínou jsou patrné také v Indočíně. V Hanoji, jak se zdá, má silnější posce Sovětský svaz, v kambodžském Phnom Penhu spíše Čína. Formální představitel kambodžského státu princ Sihanuk, který strávil léta svého exilu v Pekingu, prohlásil na tiskové konferenci v Paříži, že Kambodža si brzy vymění velvyslance s Albánií, s Jugoslávií a s Rumunskem, ale že s navázaním diplomatických styků se Sovětským svazem nespěchá. Vůdce severovietnamské komunistické strany Le Duan dal při své nedávné návštěvě v Pekingu na srozuměnou, že severní Vietnam chce zúslat ve sporu mezi komunistickými velmocemi neutrální, zda se však, že po jeho zájezdu do Pekingu se čínsko-severovietnamské vztahy spíše zhoršily. Po návratu z čínského hlavního města se Le Duan vydal na oficiální návštěvu do Moskvy a Budapešti.